

Plan van aanpak 'Rotterdam Sport Onbeperkt'

Versie.007 – Aangepast nav commissievergadering d.d. 30-08-2023

Rita van Driel, 27 september 2023

Inleiding

Voor u ligt het plan Rotterdam Sport Onbeperkt met als doel het sporten in Rotterdam nog toegankelijker te maken voor mensen met een beperking.

Naar aanleiding van een motie is in 2021 is door het Mulier Instituut in opdracht van de gemeente, onderzoek gedaan naar de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking in Rotterdam. Om met de uitkomsten/aanbevelingen van het rapport¹ aan de slag te gaan is een werkgroep gestart met vertegenwoordigers van de gemeente en uitvoeringpartners om het sporten in Rotterdam nog toegankelijker te maken. De doelen en acties zijn opgenomen in het plan van aanpak wat voor u ligt. Deze sluiten naadloos aan op de aanbevelingen in het rapport (zie ook bijlage 1. Infografic Onbeperkt sporten en bewegen!). Binnen dit plan van aanpak houden we zoveel mogelijk rekening met en sluiten aan bij andere lopende ontwikkelingen binnen Rotterdam. Op basis hiervan zijn keuzes gemaakt op welke onderwerpen we de komende periode in zetten en voor welke onderwerpen meer tijd nodig is.

Dit betekent dat het plan een levend document is wat in ontwikkeling is. Het wordt bijgesteld en aangescherpt gedurende de tijd. Vanzelfsprekend wordt ondertussen gewerkt aan de uitvoering vanuit de bestaande opdrachten en versterken en vernieuwen we daar waar al mogelijk is.

Voortraject

Rotterdam heeft al een langere historie op het gebied van het stimuleren en ondersteunen van sport en bewegen voor mensen met een beperking. Hieronder volgt een korte schets van het voortraject en de stappen die hebben geleid tot dit plan van aanpak:

- 2008: werkgroep binnen de gemeente die heeft geleid tot het ontstaan van SportMEE en Rotterdam Sport op Maat en extra inzet om het sporten voor mensen met een beperking mogelijk te maken;
- In 2016 is in Nederland het VN-Verdrag Handicap geratificeerd. Naar aanleiding hiervan is binnen de gemeente Rotterdam het project 'Rotterdam Onbeperkt' gestart met als doel om bij beleidsontwikkeling en dienstverlening rekening te houden met mensen met een beperking, zodat zij op gelijkwaardige manier kunnen meedoen in de stad. Het programma Rotterdam Onbeperkt pakt toegankelijkheidsvraagstukken op aan de hand van drie pijlers: fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid. In de Lokale Agenda Toegankelijkheid (LAT) is uitgewerkt op welke wijze de toegankelijkheid in Rotterdam wordt aangepakt. Recentelijk is de LAT 2023-2024 vastgesteld. De focus van de LAT 23-24 ligt op het uitvoeren van concrete en zichtbare acties in de stad, die zijn gericht op het realiseren van een volledig toegankelijke en inclusieve stad. Vanuit sport zijn we aangesloten bij Rotterdam Onbeperkt.
- In de Sportnota 2021+ 'Rotterdam, wereldse sportstad' is de ambitie: Rotterdam is een wereldse sportstad; waar inspirerende internationale topsport plaatsvindt, waar Rotterdammers van alle leeftijden op hun eigen manier met plezier sporten en bewegen. Zij kunnen dit doen bij aantrekkelijke sportaanbieders, gebruikmakend van moderne sportfaciliteiten en in een stad die uitnodigt tot

¹ Rapport '[Sport voor iedereen in Rotterdam toegankelijk?](#)' – Mulier Instituut (2021)

bewegen. Er is extra aandacht voor mensen met een beperking. De insteek is dat mensen met en zonder een beperking kunnen sporten, samen lid zijn van een vereniging en elkaar via sport(eventementen) ontmoeten. Als samen niet mogelijk is, zetten we in op aangepaste activiteiten: 'Inclusief waar mogelijk, aangepast waar nodig';

- Naar aanleiding van de motie 'Sport toegankelijk voor iedereen' (22bb5620) is in 2021 is door het Mulier Instituut in opdracht van de gemeente, onderzoek gedaan naar de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking in Rotterdam. Uit de conclusies, aanbevelingen en verbetervoorstellen uit het rapport 'Sport in Rotterdam voor iedereen toegankelijk?' blijkt dat er nog veel te versterken en te vernieuwen valt;
- In 2022 is door de kinderombudsman in Rotterdam onderzoek gedaan naar ervaringen van kinderen en jongeren met een beperking in het dagelijks leven. Ook uit het rapport 'Hoor mij en zie mij!' komt de vraag naar voren om te zorgen voor voldoende inclusief aanbod van speeltuinen, sport en cultuur waar kinderen met een beperking aan mee kunnen doen. En om het aanbod goed bekend te maken;
- In augustus 2023 hebben de European Paralympic Championships (EPC) plaats gevonden in Rotterdam. Dit evenement dient in 2023 als vliegwiel om ook de ontwikkelingen rondom 'Rotterdam Sport Onbeperkt' onder de aandacht te brengen en waar mogelijk te versnellen;
- Door de jaren heen is de ontstane wens vanuit de gemeente en de uitvoeringsorganisaties om de huidige werkwijze in Rotterdam rondom het sporten voor mensen met een beperking tegen het licht te houden en dan te versterken, optimaliseren en eventueel te veranderen.

Visie

In Rotterdam willen we dat iedereen mee kan doen aan sporten en bewegen, ook mensen met een beperking. We onderscheiden hierin verschillende vormen, namelijk inclusief aanbod in een reguliere omgeving met, waar nodig aanpassingen, of meedoen aan aangepast aanbod. Inclusie betekent dat iedereen mee kan doen, naar eigen wensen en behoeften en daar zelf de keuze in mag maken.

De verschillende vormen van sport voor mensen met een beperking toegelicht:

1. Reguliere sport

Mensen met een beperking kunnen 'gewoon' meedoen

Voorbeeld:

Iemand die een onderarm mist kan meedoen aan voetbal.

2. Reguliere sport met een aanpassing

Mensen met en zonder beperking kunnen samen sporten, door een aanpassing van de activiteit voor de persoon met een beperking.

Voorbeeld:

Tennis waar mensen in een rolstoel de bal een keer extra mogen laten stuiten.

3. Aangepaste sport geïntegreerd

Bij een regulier sportaanbod is een apart (aangepast) aanbod voor een groep mensen met een beperking.

Voorbeeld:

Een G-korfbalteam binnen een reguliere korfbalvereniging.

4. Aangepaste sport separaat

Sporters met een vergelijkbare beperking sporten met elkaar in een ander verband.

Voorbeeld:

Een boccia-, goalbal- of omni-sportvereniging.

De Gemeente Rotterdam en uitvoeringsorganisaties Sportbedrijf Rotterdam, Rotterdam Sportsupport, MEE Rotterdam Rijnmond en Rotterdam Topsport werken samen om de verschillende vormen van sporten voor mensen met een beperking zo goed en divers mogelijk te maken, zo goed mogelijk over de stad te verspreiden en te zorgen dat het aanbod voor iedereen met een beperking vindbaar en toegankelijk is. Hierbij worden niet alleen andere sportorganisaties als Optisport en Sportfondsen betrokken, maar ook stakeholders vanuit andere sectoren en beleidsterreinen en ervaringsdeskundigen.

Afbakening

Bij dit plan van aanpak gaan we uit van de volgende omschrijvingen t.a.v. de doelgroep mensen met een beperking, de verantwoordelijkheden van de afdeling Sport, natuur en recreatie en de taken en rollen van de uitvoeringsorganisaties:

1. Doelgroep mensen met een beperking

Hieronder vallen mensen met een:

- lichamelijke beperking: motorisch, auditief, visueel en chronische ziekte;
- mentale (vaak niet zichtbare) beperking: verstandelijk en psychosociaal (bijv. autisme, psychische klachten).

2. Verantwoordelijkheden afdeling Sport, natuur en recreatie

Dit plan wordt uitgevoerd vanuit de afdeling Sport, natuur en recreatie. Samen met onze uitvoeringpartners zijn we verantwoordelijk voor het zorgen van passend sport- en beweegaanbod in de stad, toekomstbestendige sportvoorzieningen, inspirerende topsport voor bewoners en bezoekers en voor de verbinding met andere maatschappelijk domeinen vanwege de impact van sport op gezondheid, kansengelijkheid en sociale cohesie.

Voor de uitvoering gerelateerde onderwerpen welke buiten deze afdeling liggen, wordt samenwerking en afstemming gezocht met andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld met armoedebeloid, Wmo (t.b.v. vervoer en sporthulpmiddelen) en Stadsontwikkeling (SO) voor fysieke toegankelijkheid. We zijn afhankelijk van het beleid, beleidsontwikkelingen en mogelijkheden binnen deze beleidsterreinen. Als afdeling Sport, natuur en recreatie én vanuit de uitvoeringsorganisaties zijn we niet leidend, maar we zetten het op de agenda, we denken mee, leveren input en proberen aan te jagen.

3. Taken en rollen uitvoeringsorganisaties

- **SportMEE** is onderdeel van MEE Rotterdam Rijnmond. De taken van SportMEE zijn: individueel sportadvies, expertisedeling, servicepunt aangepast sporten voor vragen en kortdurend advies voor cliënten, netwerkpartners en gemeente;
- **Rotterdam Topsport** acquireert topsportevenementen om Rotterdam als topsportstad op de kaart te zetten. Dat gebeurt enerzijds met evenementen en anderzijds middels de ondersteuning van topsporters en talenten en Home of Team NL;
- **Sportbedrijf Rotterdam** exploiteert, onderhoudt en ondersteunt sportlocaties door heel de stad. Van gymzalen en sporthallen tot atletiekbanen, hockeyvelden en zwembaden. Sportbedrijf helpt mensen die een sport willen aanbieden, ondersteunt sportaanbieders bij het vinden van een geschikte locatie en om het juiste publiek te bereiken;
- **Rotterdam Sportsupport** helpt clubs om, nu én in de toekomst, het verschil te maken voor Rotterdammers. Sportsupport kent de wijk(partners) en ondersteunt, stimuleert en faciliteert verenigingen met experts en slimme (sport)projecten.

Randvoorwaarden

Om 'Rotterdam Sport Onbeperkt' tot een succes te maken moeten we als gemeente en uitvoeringsorganisaties aan enkele (rand)voorwaarden voldoen. We hebben met elkaar een gezamenlijke en een eigen verantwoordelijkheid t.a.v. het vergroten van de bewustwording van het VN-verdrag, het betrekken van de doelgroep, het versterken van de samenwerking en het zorgdragen voor financiële ruimte.

1. Het vergroten van de bewustwording

Het is belangrijk de bewustwording over het VN-verdrag inzake gelijke rechten voor mensen met een beperking en over de verschillende vormen van toegankelijkheid die een voorwaarde zijn om het sporten in Rotterdam toegankelijker en inclusiever te maken in de volle breedte te vergroten. Dit betekent concreet dat:

- binnen de gemeente gewerkt wordt aan inclusieve beleidsontwikkeling en het opnemen daarvan in opdrachten en subsidies;
- Bij de uitvoeringsorganisaties voor al het personeel, zoals ook baliemedewerkers, beheerders enz. aandacht is voor benadering en bejegening van en toegankelijkheid voor mensen met een beperking;
- Sport- en beweegaanbieders van regulier of aangepast aanbod zorgen dat mensen met een beperking zich welkom voelen.

Deze veranderingen zijn al ingezet via het project 'Rotterdam Onbeperkt' en worden in de opdrachten van de uitvoeringspartners bij sport meegenomen. Bewustwording vraagt om een gedragsverandering en vraagt tijd en continue aandacht.

2. Het betrekken van de doelgroep

We moeten meer werk maken van het betrekken van mensen met een beperking bij de beleidsontwikkeling, de organisatie van sport voor mensen met een beperking en het verbeteren van de toegankelijkheid van accommodaties en evenementen. Dit is een belangrijk uitgangspunt van het VN-verdrag Handicap en helpt beter te begrijpen wat nodig is om sport toegankelijk te maken voor deze groep. Dit betekent concreet dat per thema (bijvoorbeeld vervoer of toegankelijkheid) ervaringsdeskundigen worden uitgenodigd via organisaties als MEE Rotterdam Rijnmond, Brede Raad 010, mytyschool De Brug, de dovenorganisatie, etc.

Bij alles wat we doen, zijn we ons bewust van deze voorwaarde en handelen ernaar.

3. Het versterken van de samenwerking

Vanuit de gemeente en de partnerorganisaties is de wens geuit om de huidige werkwijze in Rotterdam rondom het sporten voor mensen met een beperking tegen het licht te houden en dan te versterken, optimaliseren en eventueel te veranderen. Dit betekent concreet dat:

- Binnen de huidige samenwerking tussen gemeente en uitvoeringsorganisaties de rollen, taken en verantwoordelijkheden opnieuw bekeken en vastgelegd worden, zonder dat er dubbelingen in de opdrachten zitten;
- Stakeholders vanuit andere sectoren en beleidsterreinen (zoals Wmo, Stadsontwikkeling, (Speciaal) Onderwijs, Brede Raad 010, enz.) beter aanhaken en medeverantwoordelijk worden voor de gezamenlijke ambities. Daarbij zijn we wel afhankelijk van de (on)mogelijkheden en (beleid)ontwikkelingen binnen deze afdelingen.

Deze veranderingen zijn al op gang gekomen met de start van de samenwerking rondom dit project. Daarnaast kijken we per thema welke collega's, partners en

ervaringsdeskundigen nodig zijn. De samenwerking zal gedurende de uitvoering van het plan verder vorm krijgen.

4. Financiële ruimte

Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van het onderzoek van Mulier is financiële ruimte nodig.

Van gemeentes wordt verwacht dat zij acties naar aanleiding van het VN-verdrag Handicap opnemen en borgen binnen het beleid. Een groot deel van de acties wordt gefinancierd uit de lopende begroting van de afdeling Sport, Natuur en Recreatie en/of uit middelen van de uitvoeringspartners zelf, omdat het binnen het beleid en de opdrachten met de uitvoeringspartners wordt geborgd. De ruimte binnen bestaande begrotingen en opdrachten is beperkt.

Naast inzet vanuit de bestaande begrotingen en opdrachten is er vanuit Sportakkoord II tijdelijk een beperkt budget beschikbaar van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Vanuit Rotterdam Onbeperkt is budget beschikbaar voor de uitvoering van de Lokale Agenda Toegankelijkheid 2023-2024 (LAT 23-24). Dit is onder andere bestemd voor het vergroten van de bewustwording voor toegankelijkheid, zoals acties/side events rondom de European Para Championships.

De komende periode komt in de verdere uitwerking van het plan van aanpak een financiële doorberekening per doel of actie. Op basis hiervan wordt bekeken welke aanvullende dekking er nodig is. Als er extra middelen nodig zijn, dan wordt dit meegenomen in de voorjaarsnota 2024.

Doelen

Vanuit het Mullier onderzoek zijn diverse aanbevelingen aan de gemeente en uitvoeringsorganisaties gedaan (zie ook bijlage 1. Infografic Onbeperkt sporten en bewegen!). Deze aanbevelingen zijn te categoriseren en terug te brengen tot de volgende vijf concrete doelen.

1. Informatietoegankelijkheid en zichtbaarheid

Het verbeteren van de informatietoegankelijkheid, zodat informatie over sporten en bewegen voor mensen met een beperking zichtbaar is, vindbaar is en zodat bekend is wat de gemeente en uitvoeringsorganisaties doen.

2. Fysieke toegankelijkheid

Het verbeteren van de toegankelijkheid van de gemeentelijke sportaccommodaties en het stimuleren van het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte om te kunnen bewegen.

3. Sociale toegankelijkheid

Het realiseren van een veilige, gastvrije en deskundige sportomgeving zodat mensen zich welkom voelen bij meer sportaanbieders (voor alle verschillende vormen van sport voor mensen met een beperking). Waar mogelijk wordt vraag en aanbod beter op elkaar aangesloten, zodat het dichterbij huis is. De uitvoeringsorganisaties maken gebruik van elkaars kennis en ervaring om sportaanbieders te ondersteunen.

4. Praktische toegankelijkheid

Het uitbreiden en versterken van de mogelijkheden t.a.v. betaalbaarheid, vervoer, sporthulpmiddelen, enz.

5. Wegnemen persoonlijke drempels

Het wegnemen van persoonlijk ervaren drempels, door (1-op-1) ondersteuning op meerdere gebieden, zodat meer Rotterdammers hun weg vinden naar een passende activiteit.

Acties

Per doel zijn verschillende acties opgesteld.

1. Informatietoegankelijkheid en zichtbaarheid

Het verbeteren van de informatietoegankelijkheid, zodat informatie over sporten en bewegen voor mensen met een beperking zichtbaar is, vindbaar is en zodat bekend is wat de gemeente en uitvoeringsorganisaties doen.

1.1 Terminologie en uitleg

De term 'Inclusief sporten' riep veel vragen op en uitleg nodig. De term is vervangen door 'Rotterdam Sport Onbeperkt'. De uitleg met wat daarmee bedoeld wordt, is terug te vinden in de visie (blz. 2).

Kosten:

- geen

1.2 Platform 'Uniek Sporten – Rotterdam'

Uniek Sporten is een programma van Fonds Gehandicaptensport en gemeenten in samenwerking met NOC*NSF, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Nederlandse Loterij en Rabobank. Vanuit het programma is het digitale sportplatform 'Uniek Sporten' ontwikkeld. Op dit platform staat onder andere informatie over alle mogelijke sporten en waar dit mogelijk is, informatie over het uitproberen of aanschaffen van sporthulpmiddelen, het laatste nieuws op het gebied van sport, lifestyle en inspirerende verhalen van andere sporters. Om specifieke, Rotterdamse informatie te delen is een eigen omgeving wenselijk.

Acties:

- Het ontwikkelen van een eigen Rotterdamse omgeving op het landelijk platform. De organisaties die binnen dit plan van aanpak samenwerken, hebben elk een specifieke rol in het onderhouden van het platform en de acties die eruit voortkomen. O.a. is er via deze site één ingang (waar een contactpersoon achter zit) om direct vragen te kunnen stellen. Het Rotterdamse platform is gelanceerd tijdens de European Para Championships – Q3 2023;
- Beheer en onderhoud database sportaanbieders van Uniek Sporten, taak Sportbedrijf Rotterdam – doorlopend;
- Invullen servicedesk om hulpvragen vanuit Uniek Sporten te beantwoorden, taak SportMEE – doorlopend
- Promoten en stimuleren gebruik Uniek Sporten met een online campagne, met folders en banners, taak Rotterdam Sportsupport – doorlopend

Kosten:

- € 30.000 – vanuit Sportakkoord, onderdeel van de begroting afdeling Sport, natuur en recreatie

1.3 Vergroten zichtbaarheid 'Rotterdam Sport Onbeperkt'

Om de zichtbaarheid van de sport- en beweegactiviteiten en mogelijkheden voor mensen met een beperking te vergroten worden de volgende acties ingezet.

Acties:

- Rotterdam Sport Onbeperkt evenement(en)² tijdens het EPC uitgevoerd – Q3 2023
- Communicatieplan 'Rotterdam Sport Onbeperkt' opstellen – Q4 2023.
- Bij zoveel mogelijk sportevenementen wordt aandacht aan sport voor mensen met een beperking besteed via het promoten van de mogelijkheden door sportaanbieders uit de stad³ - (opgenomen in Actietabel LAT 2023-2024)
- Bestaande schoolsportevenementen zijn uitgebreid met mogelijkheden voor sporters met een beperking⁴ - (opgenomen in Actietabel LAT 2023-2024)
- Topsportevenementen in Rotterdam blijvend en nog beter benutten als vliegwiël/platform om sport voor mensen met een beperking te stimuleren door als partners meer met elkaar op trekken en gebruik te maken van elkaars kennis – doorlopend

Kosten:

- € 28.000 - activiteiten rondom EPC zijn betaald uit Rotterdam Onbeperkt/ de LAT.

1.4 Communiceren over (nieuw) toegankelijke accommodaties

Het moet zowel vindbaar als ook zichtbaar zijn welke accommodaties toegankelijk zijn en op welk niveau.

Acties:

- Informatie over de toegankelijkheid vindbaar maken op de website en app van Ongehinderd⁵ en in een latere fase ook op het platform Uniek Sporten – Rotterdam – Q2 2024
- Informatie over de toegankelijkheid zichtbaar op de accommodatie zelf – Q2 2024

Kosten:

- Vanuit budget actie 1.2.

² Kennismaking met aangepast sporten voor Rotterdammers met en zonder beperking. Tijdens het EPC zijn op het Sportplein 13 dagen lang, 3x per dag sportclinics aangeboden door lokale en landelijke sportaanbieders, zijn dagelijks de SportMEE consultants aanwezig geweest om sport- en beweegadvies te geven, konden sporthulpmiddelen worden gepromoot en is Uniek Sporten – Rotterdam gelanceerd en gepromoot.

³ Voorbeeld: Demonstratie Frame Voetbal tijdens Nations League Finals

⁴ Voorbeeld: School Final uitgebreid met Special Final voor het speciaal onderwijs, hieraan hebben 350 leerlingen meegedaan.

⁵ Ongehinderd voert de toetsing uit van 27 accommodaties.

2. Fysieke toegankelijkheid

Het verbeteren van de toegankelijkheid van de gemeentelijke sportaccommodaties en het stimuleren van het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte om te kunnen bewegen.

2.1 Verbeteren toegankelijkheid van de bestaande gemeentelijke sportaccommodaties

Acties:

- VGR schouw (2017, 2020) geactualiseerd, uitgevoerd en afgerond – Q4 2023
- Op basis van analyse van doelgroepen per gebied worden voor de verschillende doelgroepen 27 relevante sportaccommodaties door een erkend bureau getoetst volgens de richtlijnen van het Integrale Toegankelijkheid Standaard (ITS) – Q3 2023
- Op basis van de aanbevelingen vanuit het keuringsrapport, wordt een plan van aanpak opgesteld met een begroting om de aanpassingen te realiseren – Q4 2023
- Zodra de accommodaties een Keurmerk hebben, worden deze periodiek gecontroleerd en aangepast via het MJOP - 2024, daarna doorlopend
- Een advies opstellen waarin bepaald is op basis van behoefte, in welke gebieden en eventueel met welke extra aanpassingen gymzalen moeten worden aangepast – Q1 2024
- Een advies opstellen om vier ITS+ accommodaties (twee op de Noordelijke en twee op de Zuidelijke Maasoever) op te leveren met een ITS certificaat, die éxtra aangepast zijn naar behoefte van de gebruikers⁶ – Q4 2023

Kosten:

- Deels gedragen voor het Sportbedrijf en binnen bestaand beleid. Voor de kosten die nog niet bekend zijn, moet nog financiering gevonden worden.
- Voor de aanpassingen van de 27 accommodaties zullen middelen bij de gemeente moeten worden gevonden.

2.2 Verbeteren van de toegankelijkheid meenemen binnen het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP sport)

Acties

- Alle nieuwbouw- en renovatieprojecten voldoen bij oplevering aan de ITS norm en worden opgeleverd met een ITS-certificaat. Eens in de 5 jaar vindt een herkeuring plaats. Daarnaast worden de binnensportaccommodaties getoetst op de Richtlijnen Toegankelijkheid voor Indoor Accommodaties, een door het college vastgestelde beleidsrichtlijn - doorlopend
- Binnen het IHP Sport wordt onderzocht welke accommodaties geschikt zijn om extra toegankelijk te maken – Q4 2023
- Bij elke grote renovatie van bestaande accommodaties of nieuwbouw wordt afgestemd met Stadsontwikkeling, zodat ook de buitenruimte meteen (beter) wordt opgeleverd o.b.v. de aangescherpte richtlijnen toegankelijke buitenruimte en het aanleggen van Plusroutes (kosten vallen binnen SO) - doorlopend
- Binnen de herijking IHP 2024-2034 wordt toegankelijkheid meer verankerd in het plan, zowel inhoudelijk als financieel – Q4 2023

Kosten:

- NTB

⁶ 2024 Alexanderhal met extra aandacht voor rolstoelbasketbal

3. Sociale toegankelijkheid

Het realiseren van een veilige, gastvrije en deskundige sportomgeving zodat mensen zich welkom voelen bij meer sportaanbieders (voor alle verschillende vormen van sport voor mensen met een beperking). Waar mogelijk wordt vraag en aanbod beter op elkaar aangesloten, zodat het dichterbij huis is. De uitvoeringsorganisaties maken gebruik van elkaars kennis en ervaring om sportaanbieders te ondersteunen.

Acties:

3.1 Algemeen

- Aanvullend onderzoek⁷ naar het stimuleren van mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) om te gaan sporten en wat hiervoor nodig is – Q4 2022
- Uitvoeren Living Lab t.b.v. het stimuleren van de doelgroep met een LVB om aan sport te gaan en blijven doen – 2023-2026 (financiering vanuit VWS) – start in Q4 2023
- Gemeentelijke subsidieregeling aangepast sporten wordt aangepast om sport- en beweegaanbieders beter te ondersteunen en daarmee uitbreiding van het aanbod te stimuleren – Q4 2023

Acties van Het Sportbedrijf in 2023

- Bestaand aanbod zichtbaar maken op Uniek Sporten - Rotterdam⁸, bestaand aanbod aanpassen en het realiseren van nieuw aanbod n.a.v. vraag/behoefte - doorlopend
- In het kader van Schoolsport010 clinics binnen speciaal basisonderwijs en cluster 3 & 4 scholen aanbieden⁹ – hele jaar
- Ook voor het speciaal onderwijs de organisatie van een atletiek sportdag, streetdancetoernooi en voetbaltoernooi – hele jaar
- Ontwikkelen van een voorlichtingsprogramma (met behulp partners) om de deskundigheid van alle medewerkers te vergroten en op te nemen in de onboarding van nieuwe medewerkers – Q4 2023

Acties van Sportsupport in 2023

- Organiseren van een bijeenkomst voor sportaanbieders om kennis en ervaring uit te wisselen en mogelijke nieuwe initiatieven te stimuleren – Q4 2023
- Op aanvraag verenigingen adviseren en stimuleren om nieuw aanbod op te starten en hoe, o.a. met financiering vanuit fondsen, subsidies en crowdfunding Uniek Sporten – doorlopend

Kosten:

- Bekostigd binnen reguliere budgetten

3.2 Extra inzet m.b.t. zwemmen voor mensen met een beperking

Sportbedrijf, Optisport, Sportfondsen en SportMEE zetten gezamenlijk in om het zwemmen voor mensen met een beperking in Rotterdam te verbeteren, door:

- De deskundigheid van 160 zweminstructeurs wordt bevorderd door SportMEE over het aangepast zwemmen, zowel w.b. theorie als ook in de praktijk – Q4 2023

⁷ 'Sport en bewegen voor mensen met LVB' - Marion Matthijssen (december 2022)

⁸ Bij de lancering van Uniek Sporten – Rotterdam

⁹ Tot de zomervakantie 84 clinics op 18 scholen.

- Het verbeteren van het aanbod in Rotterdam Noord-Oost door SportMEE in samenwerking met de uitvoeringspartners – heel 2022 en 2023
- De ervaringen van SportMEE mee te nemen in de evaluatie en herijking van het zwembeleid – Q4 2023

Kosten:

- Vanuit huidige begroting van Sport, Natuur en Recreatie en een bijdrage van de exploitanten.

3.3 Verbeteren van de toegankelijkheid van de speeltuinen

In samenwerking met Stichting het Gehandicapte Kind en BSW wordt een pilot gestart met 4 speeltuinen om het Samen Spelen tussen kinderen met en zonder beperking te stimuleren – Q4 2023

Kosten:

- NTB

3.4 Special Heroes

Verkennen van de mogelijkheden om de programma's van Special Heroes te verbinden met de behoeften die kenbaar zijn gemaakt door de speciaal onderwijscholen die meedoen aan de clinic van Schoolsport 010 – Q4 2023

Kosten:

- NTB

3.5 Het Rotterdamse Onderwijs- en Revalidatiegebouw (ROeR)

Het realiseren van de nieuwe accommodatie van de mytyl- en tytylschool en kinderrevalidatie in Schiebroek biedt veel kansen om in de openbare ruimte en samen met de omliggende sportverenigingen een breed (naschools) sportaanbod te creëren voor deze kinderen. We doen dit door in gesprek te gaan met de verschillende stakeholders als de sportverenigingen, Sportsupport, Sportbedrijf, BOOR en SO. – 2024

Kosten:

- NTB

3.6 Afstemming en aanpassing aanbod o.b.v. prevalentie en behoefte

- In kaart brengen prevalentie en aanbod per gebied – Q2 2023

Kosten:

- wordt uitgevoerd binnen de huidige opdracht van Sportbedrijf

3.7 Herijken Veilig Sport Klimaat naar Positieve Sportcultuur

- Afgelopen jaren is actief ingezet op een veilig sportklimaat. Vanuit het deelakkoord 'Positieve Sportcultuur' binnen het Sportakkoord II wordt het bestaande beleid herijkt. De thema's inclusie en sociale toegankelijkheid worden hierin meegenomen. - 2024

Kosten:

- Niet van toepassing, herijking van het beleid valt binnen de werkzaamheden van afdeling Snr.

4. Praktische toegankelijkheid

Het uitbreiden en versterken van de mogelijkheden t.a.v. betaalbaarheid, vervoer, bereikbaarheid van sport en sporthulpmiddelen.

Een aantal acties kunnen we vanuit de sportorganisaties oppakken, maar het vraagt vooral om een integrale samenwerking rondom belemmeringen die samenhangen met andere afdelingen/sectoren, zoals:

- Bereikbaarheid, het (toegankelijk zijn van) vervoer, maar ook de inrichting van de buitenruimte van een sportaccommodatie en het dicht(er) bij huis kunnen sporten;
- Betaalbaarheid van deelname aan sport en bewegen;
- Beschikbaarheid van sporthulpmiddelen (kennis over, uitproberen en zelf aanschaffen of aanvragen en ondersteuning hierbij).

Acties

4.1 Algemeen

Inzichtelijk maken van de huidige processen en mogelijkheden van andere afdelingen zoals de afdeling Wmo en PGWZ&J – Q4 2023

Kosten:

- Geen

4.2 Bereikbaarheid/vervoer

Het bereiken van de sportlocaties blijft een knelpunt om aan sportactiviteiten deel te nemen. Redenen kunnen zijn; de buitenruimte rondom een sportlocatie is niet toegankelijk, de afstand is te groot om zelfstandig te bereiken en/of het vervoer naar de locatie vanuit huis of bijvoorbeeld school is moeizaam. De volgende acties worden uitgevoerd ten behoeve van dit knelpunt:

- Bij elke grote renovatie van bestaande accommodaties of nieuwbouw wordt afgestemd met Stadsontwikkeling, zodat ook de toegankelijkheid van de buitenruimte verbeterd t.b.v. een betere bereikbaarheid.

Kosten:

- Bekostiging valt binnen de huidige budgetten van Stadsontwikkeling en sluit aan bij het realiseren van Plusroutes.
- N.a.v. een beter inzicht in de prevalentie van mensen met een beperking en het aanbod, worden sport- en beweegaanbieders gestimuleerd om aanbod uit te breiden waar mogelijk is. Doel is om sporten dichterbij huis mogelijk te maken. Aanbieders worden ondersteund bij het opzetten van dit aanbod door Sportbedrijf en/of Sportsupport.

Kosten:

- Niet van toepassing, valt binnen de huidige werkzaamheden van de uitvoeringspartners.
- De subsidieregeling aangepast sporten wordt gewijzigd, zodat een aanbieder voor hetzelfde aanbod, maar op verschillende locaties, subsidie kan aanvragen.

Kosten:

- Bekostiging valt binnen de huidige begroting van afdeling Sport, Natuur en Recreatie. – wijziging in Q4 2023, voor subsidie 2024.

- Op Uniek Sporten - Rotterdam wordt inzichtelijk gemaakt welke mogelijkheden er zijn om de drempels voor vervoer weg te nemen. Q4 2023

Kosten:

- Valt onder de ontwikkeling van Uniek Sporten (zie 1.2)
- Urbis, bureau voor stadsontwerp, voert onderzoek uit naar vervoersarmoede en welke interventies kunnen worden ingezet om de bereikbaarheid van sportvoorzieningen voor kwetsbare groepen te vergroten en toekomstbestendig te maken. Het doel van het project is om innovatieve (ruimtelijke) interventies en strategieën te ontwikkelen die de toegankelijkheid van deze voorzieningen op een duurzame en toekomstbestendige manier vergroten. Eén van de groepen waar het onderzoek zicht op richt is mensen met een beperking. Afgerond Q2 2024

Kosten:

- Bekostiging vanuit budget Stimuleringsfonds Creatieve Industrie + bijdrage vanuit financiering Lokaal Sportakkoord.
- In samenwerking met beleidsafdeling Wmo & Jeugdhulp en de contractmanager van de huidige uitvoerder van het doelgroepenvervoer, Trevvel, uitvoeringsafspraken maken over vervoer van en naar sport (rekening houdend met concrete vragen, capaciteit en haalbaarheid)

Kosten:

- Valt binnen het huidige contract met Trevvel.
- Input geven voor de nieuwe aanbesteding van het doelgroepenvervoer ten behoeve van het vervoer naar en van sportactiviteiten (huidige contract loopt tot en met 2025).

Kosten:

- Geen.

4.3 Betaalbaarheid

De beschikbaarheid van financiële middelen om deel te nemen aan sportieve activiteiten is (steeds meer) een belemmering. Hoewel we de financiële situatie van mensen met een beperking niet kunnen veranderen, kunnen we wel diverse acties ondernemen om het sporten betaalbaar te houden:

- De subsidieregeling aangepast sporten blijft behouden en wordt aangepast om sportaanbieders te ondersteunen en uitbreiding van het aanbod te ondersteunen. Deze subsidieregeling heeft ook tot doel om te voorkomen dat het sportaanbod onevenredig duur wordt – per 2024

Kosten:

- Bekostiging valt binnen de huidige begroting van afdeling Sport, natuur en recreatie. – wijziging in Q4 2023 voor subsidie 2024.
- Vanuit afdeling PGWZ&J is een pilot volwassenensportfonds uitgevoerd. Hiervan hebben tot 1 juli 2023 160 mensen met een beperking gebruik van kunnen maken. Hierbij wordt onder andere onderzocht welke behoefte er is voor een dergelijk fonds en of het zorgt voor een hogere sport- en beweegdeelname van o.a. mensen met een beperking. De pilot loopt tot eind 2023. De onderzoeksresultaten worden in Q2 2024 opgeleverd. Aan de hand hiervan wordt bekeken of het fonds een structureel karakter kan

krijgen en of er middelen voor vrij kunnen worden gemaakt (samenwerking afdeling SNR en PGWZ&J).

Kosten:

- Het benodigde budget is moeilijk in te schatten, er zijn geen gegevens bekend van het aantal Rotterdammers met een laag inkomen én een beperking. De verwachting is dat het onderzoek meer duidelijkheid biedt in het aantal personen waarvoor een dergelijk fonds nodig is. Op basis van de pilot zijn de kosten van het fonds per persoon: €250, - voor contributie + € 34,85 administratiekosten. - 2024

4.4 Beschikbaarheid sporthulpmiddelen

Een klein deel van mensen met een beperking heeft een sporthulpmiddel nodig om deel te kunnen nemen aan sportieve activiteiten. Het aanvragen daarvan is een knelpunt.

- Vanuit afdeling Ondersteuning en Hulp, team Beleidsadvies WMO & Jeugdhulp zijn we aangesloten bij de uitleenservice van Uniek Sporten, waarbij mensen tijdelijk een sporthulpmiddel kunnen lenen om uit te proberen of een sport bij hen past – gerealiseerd
- Samen met de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning in de Wijk (MOW) wordt gewerkt aan het verbeteren van de kennis over en het aanvraagproces van sporthulpmiddelen. Ook moet de informatievoorziening voor de mogelijkheden van sporthulpmiddelen verbeterd worden. Samen met de WMO-adviseurs, SportMEE en Uniek Sporten wordt getest wat het best werkt voor Rotterdam. – afgerond Q1-2024

Kosten:

- NTB

5. Wegnemen persoonlijke drempels

Het wegnemen van persoonlijk ervaren drempels, door (1-op-1) ondersteuning op meerdere gebieden, zodat meer Rotterdammers hun weg vinden naar een passende sport- of beweegactiviteit.

Acties:

5.1 Algemeen

- Onderzoeken op welke manier Zorgprofessionals, welzijnsorganisaties, vraagwijzers en Wmo-adviseurs gestimuleerd en ondersteund kunnen worden om de Rotterdammer met een beperking toe te leiden naar een passende activiteit. Dit wordt nader onderzocht binnen het integrale plan van GALA, IZA en Sportakkoord II en specifiek voor mensen met een LVB binnen het Living Lab - 2024

Kosten:

- NTB

5.2 SportMEE

De consultants van SportMEE helpen mensen met een beperking bij het vinden van een passende sport of beweegactiviteit. De werkwijze¹⁰ begint met een intakegesprek, waarna een passende activiteit wordt gezocht en

¹⁰ Via [deze werkwijze](#) zijn in 2022 831 mensen bemiddeld met een slagingspercentage van 85% (lid geworden van een vereniging of een andere beweegactiviteit).

hulp wordt geboden bij het oplossen van mogelijke drempels t.a.v.
bijvoorbeeld vervoer, financiën en sporthulpmiddelen.

Kosten:

- De huidige inzet valt binnen de begroting van afdeling Snr en afdeling PGWZ&J.

5.3 Mytylschool De Brug

In samenwerking met de school, gemeente en de uitvoerders van dit plan van aanpak worden de 75 leerlingen van de VSO-T afdeling van De Brug ondersteund bij het vinden van een sport- of beweegactiviteit. Hierbij wordt aangesloten bij de werkwijze van de school welke erop is gericht om de leerlingen zo zelfstandig mogelijk te maken. Er wordt aangesloten op de vraag en mogelijkheden van de leerlingen én bij de mogelijkheden van de sport- en beweegaanbieders- Q3 2024

Kosten:

NTB

Onbeperkt sporten en bewegen!

Uitkomsten onderzoek naar sporten met een beperking in de gemeente Rotterdam

De gemeente Rotterdam vindt sport belangrijk. Ook voor mensen met een beperking. Het Mulier Instituut onderzocht in opdracht van de gemeente Rotterdam de wensen, behoeften, belemmeringen en stimulansen van Rotterdammers met een beperking bij het (gaan) sporten en bewegen. Daarnaast zijn de huidige sportmogelijkheden onderzocht.

Samen met onze vier partners werken we aan een omgeving waarin iedereen op zijn eigen niveau kan sporten en bewegen. Zowel bij sportaanbieders als -accommodaties. We ondersteunen bij het maken van een nieuw en passend aanbod en helpen mensen met een beperking op weg.

sportMEE
Expertise in aangepast sporten en bewegen

rotterdam
sportsupport

Sportbedrijf
Rotterdam

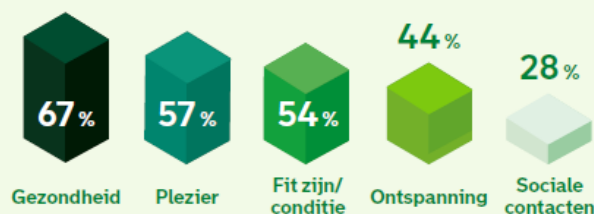
rotterdam
TOPSPORT

Rotterdammers met een beperking (x1000):

*Dit is een inschatting. Er kan overlap in de groepen zitten. Iemand met een lichamelijke beperking kan bijvoorbeeld ook een chronische aandoening hebben.

Top 5 redenen waarom zij gaan sporten:

Voor kinderen is plezier (90%) het belangrijkste.

5 grootste prikkels om te gaan sporten:

- Betaalbare activiteiten (36% - 40%)
- Meer informatie over sportlocaties (28% - 36%)
- Trainer/coach die (on)mogelijkheden kent (20% - 31%)
- Op beperking aangepaste sportactiviteit (23% - 27%)
- Advies van een specialist, zoals arts/fysiotherapeut/diëtist (20% - 29%)

10 grootste drempels om te gaan sporten:

Persoonlijke belemmeringen:

- Te weinig energie (49%)
- Pijn bij sportieve activiteiten (37%)
- Niet weten welke activiteiten geschikt zijn (28%)
- 'Denk dat ik geen sportieve activiteiten kan doen door mijn beperking.' (27%);
- Angst voor blessures (26%)

Omgevingsfactoren:

- Weinig financiële middelen (46%)
- Thuis geen ruimte om (of) in te sporten (39%)
- Geen gezelschap om mee te sporten (30%)
- Niet goed meekomen met medesporters (29%)
- Weinig aanbod van sportieve activiteiten (27%)

Gemeente
Rotterdam

Sportaanbod in de gemeente

Sportdeelname van deelnemers van het onderzoek

66% 1 of meer sportieve activiteiten zoals sporten, recreatief wandelen of fietsen → **95%** daarvan sport wekelijks

21% doet enkel aan wandelen en/of fietsen

Aanbevelingen

We willen sportmogelijkheden beter laten aansluiten op de wensen en behoeften van inwoners met een beperking. Het Mulier Instituut stelt daarom deze verbeteringen voor:

- betere **samenwerking** tussen verschillende sectoren in onze gemeente;
- persoonlijke **drempels wegnemen**;
- duidelijke informatie **toegankelijk voor iedereen**;
- zorg voor een veilige, gastvrije en deskundige **sportomgeving**;
- onderzoeken waar **vraag en aanbod** op gebieds- of wijkniveau mogelijk niet op elkaar aansluiten;
- verbeter de **fysieke toegankelijkheid** van sportaccommodaties in de stad
- zorg voor aanbod **dicht bij huis of dat makkelijk bereikbaar** is.
- zorg voor **duidelijke informatie** over het aanvragen van sporthulpmiddelen en onderzoek de mogelijkheden om sporten betaalbaar te houden.

De gemeente gaat aan de slag met de aanbevelingen:

We stellen een plan van aanpak op voor het behouden en verbeteren van de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking.

We gaan zorgen voor betere informatie over de aangepaste sport- en beweegmogelijkheden in de gemeente.

377
aangepaste sportactiviteiten voor mensen met een beperking

*deze percentages zijn inschattingen

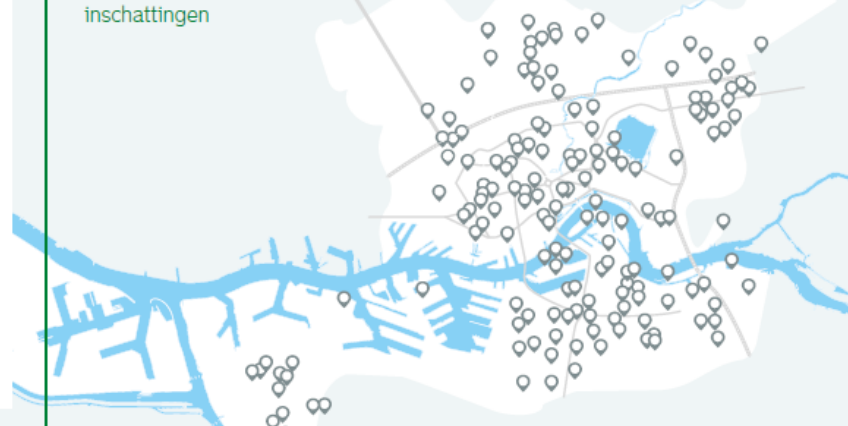
***52%**
geschikt voor lichamelijke beperking

***31%**
geschikt voor chronische aandoening

***27%**
geschikt voor verstandelijke beperking

Het aanbod voor mensen met een beperking hoeft niet altijd aangepast te zijn. Vaak kunnen sporters ook meedoen aan reguliere sporten als sportaanbieders daarvoor open staan.

Scan de QR-code voor een mooi voorbeeld!

Gemeente
Rotterdam